

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Facilis Et Succincta S.S. Canonum Doctrina

Pirhing, Ehrenreich

Dilingæ, 1690

Sectio VI. De prorogatione jurisdictionis judicis delegati, & ejusdem
recusatione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61641](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61641)

delegatorum à sede Apostolica aliqui partem tantum causæ subdelegaverint aliis, quo in casu non jam ad delegatos subdelegantes, sed ad primam delegantem Pontificem scilicet appellandum est, *c. si duo 3. h. t. in 6.* cum enim appellatio fieri debeat ad superiorem, nullus autem delegatorum, respectu alterius, ab eadem sede, in eadem causa, delegati sit superior, consequenter in nullo casu ad parem condelegatum fieri potest appellatio, sed à dignitate delegantium desumi debet, ad quem fieri debeat appellatio. Tertiò si excipiat contra delegatum, partem causæ subdelegantem, quòd jurisdictionem non habeat, eo quòd v. g. mortuus fuerit Papa delegans prius, quàm causa commissã per delegatum cœpta fuerit, in hoc enim casu non ad delegatum, qui negatur habere jurisdictionem, sed ad primum delegantem appellari debet, *c. si à subdelegato 14. h. t. in 6.*

§. IV.

An delegatus Papæ absolvere possit eum, qui dicit ab ordinario se suo injuste excommunicatum esse, vel post legitimam appellationem?

Responso ex *c. cum contingat 36. h. t.* repetenda, ubi duæ ad hanc rem spectantes dantur regulæ; prima est quod conquerens se injuste excommunicatum esse, & negans etiam validè latam esse excommunicationem, absolvi ante omnia debeat juxta formam Ecclesiæ, præstita scilicet cautione, quòd Ecclesiæ mandatis sit pariturus (cum enim excommunicatio injusta quidè, non tamen nulla saltem in foro externo liget, consequenter

ab ea absolvi prius debet reus quàm probationes de injusta hac excommunicatione proferat, ut audiri postmodum possit, si injustam fuisse excommunicationem probare velit) nisi statim probare velit contraria pars latam eam fuisse propter notoriam contumaciam. Secunda regula est, quòd recipi debeant statim, antequam nulla declaretur excommunicatio, de nullitate illius, si pars opponat latam in se fuisse excommunicationem post legitimam appellationem interpositam, aut quòd in ea ferenda intolerabilis error expressus sit, si enim probat invalidam fuisse, tum nullam absolutionem opus est, cum nulla fuerit ligatio, nec in interno, nec in foro externo, pro quo tamen ligatus est, qui injustam tantum sui excommunicationem præterdit.

SECTIO VI.

De prorogatione jurisdictionis Iudicis delegati, & ejusdem recusatione.

§. I.

De prorogatione, sive extensione jurisdictionis delegata.

Respondetur primò, quòd jurisdictio delegata prorogari non possit, sive extendi ad personas in rescripto non expressas, etiam de consensu partium, ut constat ex *c. P. & G. 40. h. t.* (cum enim strictæ explicationis sit rescriptum delegationis, & quidem juxta mentem delegantis, consequenter nullam licet partibus pro suo placito facere extensionem

nem) nisi personarum non expressis in rescripto delegationis, per accidens, sive accessorie veniant, ob proprium interesse, quod in causa delegata habent, vel nisi sit delegatus aliquis ad universitatem causarum, in quo utroque casu prorogatio ad personas fieri potest; In illo quidem casu, quod non possit causa legitime, & integre expediri sine hac prorogatione ad personas, quatenus interesse agitur in causa delegata; in hoc vero casu, quod delegatus ad universitatem causarum jurisdictionem quasi ordinariam habeat, quae ex omnium sententia ad personas etiam prorogari potest.

Respondetur 2. jurisdictionem delegatam extendi, seu prorogari non posse de re ad rem, sive de causa expressa in rescripto delegationis, ad causam non expressam, si haec connexa non sit, sed separabilis a causa expressa. *c. cum olim 32. h. t.* ob strictam scilicet rescripti talis interpretationem. Censentur autem connexa & inseparabilia a casu expresso, quae necessario etiam in cognitionem venire debent, si causa integra expedienda committatur, ut si alicui commissio fiat, ut de illata injuria, damno, spoliatione, &c. cognoscat, ille etiam partem laedentem compellere potest ad restitutionem, satisfactionem, &c.

Respondetur tertio, quamvis in substantialibus delegationis non possit fieri prorogatio (de persona in personam, de causa in causam, ut ex dictis patet) potest tamen ea fieri in accidentalibus quibusdam de loco in locum, de tempore in tempus, & de quantitate in quantitatem cum partium consensu, modo appareat, quod restrictio delegationis ad certum

locum, certum tempus &c. facta fuerit in favorem partium, cum favori pro se introducto quilibet cedere possit. *c. de causis 4. h. t. c. statutum 11. §. in nullo, de rescript. in 6.*

§. II.

De recusatione judicis delegati.

Recusari potest judex delegatus, sive unus, sive plures delegati fuerint, si probabilis suspicio, seu causa recusandi afferatur *c. suspicionis 39. h. t.* ut si delegatus sit dominus adversarii, cum quo litigare aliquis debet, tum enim, ut suspensus, recusari potest *c. causam qua 17. h. t.* vel si post litem contestatam factus sit adversarius domesticus, vel familiaris judicis delegati *c. insinuante 25. h. t.* vel si judex delegatus sit de familia adversarii, si enim dominus recusari potest, tota ejus familia reculari potest ob affectum familiaritatis *c. literas 14. de praesumpt.* vel si sit sanguine junctus adversario *c. postremo 17. de appellat.* quod si autem ob legitimam causam judex delegatus a Pontifice, vel supremo Principe, ut suspensus, recusetur, tum ex consensu partium arbitri eligendi sunt, qui probationes recipiant, deque tota causa recusationis cognoscant, per potestatem ipsis a jure concessam, prout statuitur in *c. suspicionis 99. h. t.* (ut ne praesumptioni, quod noceat parti recusanti, locus relinquatur, si judicet ipse, sua num sit in tali casu jurisdicatio) nisi causa recusationis sit in jure expressa, aut aliis indubitata, seu notoria, aut manifeste injusta, & frivola; in talibus enim casibus nulla arbitrorum electio est necessaria, sed ipse Judex reculatus potest delegationem ta-

lem

lem, aut recusatione rejicere. Si tamen plures à Pontifice aut supremo Principe judices delegentur, cum clausula, quòd *si omnes non possint, unus etiam eorum in causa procedat*, & contra unum aliquem delegatorum legitima causa recusationis obijciatur, cum illa coram altero conjudice non recusato (ad quem ex vi prædictæ clausulæ ipsius causæ cognitio pertinet) probari & expediri ab hoc debet, prout habetur in *c. si contra 4. h. t. in 6.* sicuti etiã arbitris opus non est, si recusetur ab inferiore judice, Episcopo v. g. judex delegatus, quo in casu ad ipsum delegantem recurrendum est, cujus est cognoscere causam recusationis à se delegati, uti etiam *Glossa* docet in reiacum *c. v. idem*: nisi ob distantiam nimiam, Episcopi v. g. recusatio ad arbitros, aut Vicarium generalem videretur deferenda, ad parcendum nimie moræ, aut sumptibus, aut nisi ipse etiam Episcopus suspectus recusari possit.

§. III.

Alia quadam assertiones circa recusationem judicis delegati proponuntur.

Non tantum ipsæ partes litigantes, sed etiam tertius interveniens, cujus causa talis interest, recusare judicem delegatum, aut suspectum potest *c. cum super 23. h. t. ex quo c.* etiam habetur triplex recusandi judicis, tam ordinarii, quam delegati causa. Prima est, si quis licentiam judicialem habet cum ipso tali judice; ex licibus enim oriuntur inimicitie. Secunda est, si judex signum benevolentie, seu amicitie alicui deneget, quale tamen aliis ejusdem conditionis & status hominibus exhibere solet, præsumitur

enim in tali casu inimicitia aliqua. Tertia denique causa est, si judex alicui minatus sit, quòd occasione oblatâ nocentum illi sit illaturus, aut de eo se vindicaturus, neque enim ille tantum inimicus habetur, qui actu infert injuriam, sed etiam ille, qui inferre eam conatur.

Circa hanc tamen recusationem advertendum adhuc primò, si delegatus à Pontifice prius, quam recusetur, causam in totum subdelegavit, recusari ulterius, aut subdelegatio ab eo facta impugnari non potest, si tamen jurisdictione suã uti jam cepit subdelegatus, cum enim causa suspicionis ad reculandum delegatum ipsam tantum personam concernat seu afficiat, consequenter nihil hæc ad subdelegatum pertinebit; & consequenter nec delegatus, qui jam omnem causam à se amovit, in subdelegatum transferendo, nec ipsa subdelegatio, quæ legitimè facta fuit, nec subdelegatus denique, circa quem nulla causa recusationis habetur, recusari, aut impugnari potest. Si verò delegatus talis partem tantum aliquam, seu articulum tantum aliquem causæ sibi commissæ delegaverit alteri, de jurisdictione sibi delegata aliquid sibi reservando, recusari potest, & commissio ejus impugnari, cum enim in hoc, quod sibi retinuit, adhuc judex sit, consequenter non minus, quam alius judex recusari poterit, prout sumitur ex *c. judex 5. h. t. in 6.* ubi etiam habetur, quòd post propositam causam recusationis possit tamen judex delegatus, si pars recusans consentiat, vices suas alteri committere, etiam si causæ recusationis probatæ sint, modò non sit supra iis pronuntiatum; cum enim ante sententiam

recu-

recusationis latam nondum sit omnino extincta delegati jurisdictio, sed suspensa tantum, & impedita, consequenter in causa sibi commissa ulterius procedere non potest, ac subdelegare, nisi pars recusans consentiat; quod nec consentiente parte facere potest, si contra eum pronuntiatum jam sit, cum ut sic omnino extincta sit illius jurisdictio, quam partes litigantes dare non possunt.

Advertendum secundò, quòd non tantum iudex delegatus suspectus, sed etiam locus recusari possit, si pars citata ad eum securè accedere non possit, propter inimicitias v. g. tam privatas quam publicas civitatis cum civitate, prout sumitur ex *c. cum Raphael 35. h. t.* (quia ut sic gravatur pars in obtinenda iustitia, & potest pars gravata petere, ut sibi iudex in securo loco detur; quamvis enim, si utraque pars presentens in curia sit, non detur iudex ad unius tantum partis instantiam, nisi altera etiam consentiat; in casu tamen absentis partis datur uni iudici delegato, modò adversa pars non contradicat.

Advertendum tertio, audiendum eum non esse, qui delegati literas ad delegantem datas aperit, de falsitate suspectus, si postea falsas eas probare velit, prout sumitur ex *c. cum olim Magister 3. h. t.* ut in eo ipso puniatur, ut ait Pontifex, in quo peccavit, & ex proprio dolo non ferat commodum,

Compend. Pirhing.

SECTIO VII.

Quibus modis officium, & potestas iudicis delegati finiatur.

§. I.

An, & quomodo finiatur potestas iudicis delegati per sententia executionem, vel si pronuntiet jurisdictionem sibi non competere in causa, aut per lapsum temporis.

Cessare officium, & potestatem iudicis delegati, si sententiam executioni mandavit, aut alteri exequendam commisit, habetur in *c. in literis 9. h. t.* (cum in tali casu omni suo officio functus sit) ita ut sive bene, sive malè iudicaverit, non possit iterum in eadem causa absque nova commissione iudicare, arg. *c. si compromissarius 37. §. si verò h. t. in 6.* nisi sit delegatus ad universitatem causarum Ecclesiasticarum, qui æquiparantur ordinariis.

Cessat secundò iudicis delegati, quoad causam delegatam, potestas & officium, si interloquendo pronuntiat ipse, nullam sibi jurisdictionem in tali causa principali competere (eò quòd v. g. rescriptum delegationis sit subreptitium) quamvis enim talis sententia definitiva non sit, cum non decidat causam principalem, vim tamen habet definitiva, & per eam extinguitur potestas delegati, sive malè sive bene pronuntiaverit, nisi intra tempus competens à tali sententia fuerit appellatum, quia per appellationem extinguitur